

Ik zal adem in jullie blazen en jullie zullen leven

Preek over Ex 37:1-14 en Hand 2:1-10

Paaskerk Baarn, 24 mei 2015

Ds. M.M. Kool - Mout

‘Je kunt geen dagen aan je leven toevoegen, maar wel leven aan je dagen.’ Een mooie uitspraak vind ik dat, een die te denken geeft. Want... hoe gaat dat eigenlijk? *Leven* toevoegen aan je dagen?

Kwaliteit van leven. Het heeft alles te maken met Geestkracht, met inspiratie.

Ja soms wordt het je zomaar in de schoot geworpen, overkomt het je, dan springt er een vonkje over in een gesprek tussen jou en een ander, dan zie je een vogel die zijn jongen leert vliegen, is er een verhaal dat je raakt, is er even dat besef van dankbare verwondering, dat je ademhaalt, dat je hart klopt, dat je denken kunt, antwoorden, spreken, dat je liefhebt, voelt en proeft. Soms wordt het je zomaar gegeven, dat je ervaart dat je leeft, echt leeft, je bruist van energie, zin en creativiteit. Ik heb de geest zeggen we dan. Maar hoe gaat dat als de spirit er uit is?

Als je bij die jongeren hoort in ons land die thuis zitten, angstig, depressief, op hun 20^e al arbeidsongeschikt verklaart, van kleins af aan al gelabeld werden, vanwege hun probleemgedrag veel te snel behandeld werden als patiënt.

Hoe gaat dat als je een van hen bent: rusteloos, levend aan de oppervlakte, volledig in de ban van je digitale bestaan. Als elke stilte opgevuld wordt met je mobiele telefoon in de hand. Of als je daar volledig buiten staat? Als je toeschouwer bent van het snelle, virtuele leven van anderen?

als jouw contacten bestaan uit mensen die daarvoor betaald krijgen?

Hoe gaat dat als het vuur van binnen is gedoofd? Wat geeft leven aan onze dagen? Die spirit, die geest heeft iets ongrijpbaars. Je zou haar soms wel in een doosje willen doen en aan iemand geven – of voor jezelf bewaren voor tijden dat je daar naar hunkert. Maar zo werkt dat niet.

Ezra, onze oudste van bijna zes, vroeg zich laatst af hoe God een mens eigenlijk maakt. Hij had een mooi antwoord op zijn eigen vraag: “als je geboren wordt blaast God in je, en die adem blijft in je tot je dood gaat.” Dat is Genesis in gewone taal.

Er is blijkbaar iets in ons dat van God komt, of als God te groot, te onvoorstelbaar voor je is, er is iets dat van de andere kant op je af komt. Van buiten af in je, dat je leven doet, bezieling geeft. Inspiratie, adem, levenskracht. Geest van God noemt de bijbel dat. Ik wil graag leven met dat beeld: dat het vanaf je begin in je is gelegd: adem van God, geestkracht want dan kun je daar altijd op terugvallen ook als de spirit er even uit is. Hoe krachtig en vitaal Adem van God, de Geest is, wordt beschreven in dat verhaal van Ezechiël. Ik vind het een van de mooiste verhalen in de bijbel, dat van Ezechiël en de dorre doodsbinderen. Die botten in dat dorre dal, dat is Israël zegt God tegen Ezechiël. Een mensheid zonder een bezielend verband. Israël zit gevangen aan Babels stromen. Ver van Jeruzalem. Ze rouwen, om wat ze kwijt zijn: de verbinding met hun wortels, hun geloof, ze hebben het aan de wilgen gehangen, hun bronnen zijn opgedroogd, het maakt ze onzeker en kwetsbaar. Het visioen van de uittocht uit doodslaan zijn ze helemaal kwijt. Ze weten niet meer wie ze zijn. Dat gebeurt er als je in ballingschap zit: dan weet je niet meer waar je van leeft. Het zou zo maar in onze dagen geschreven kunnen zijn. Je kunt het hele boek van Ezechiël lezen als een metafoor voor een leven waar het mensen ontbreekt aan zin en samenhang, aan geestkracht, bezieling. Ik hoor het steeds meer om me heen, dat we dat missen, een inspirerend verhaal, een gezamenlijk ijkpunt voor wat we goed, waardig, menselijk leven vinden en op grond waarvan we onze keuzen kunnen maken. Ezechiël moet vandaag de confrontatie met die werkelijkheid in alle hevigheid aangaan. Hij moet dat zien waar ieder het liefst zijn hoofd voor afwendt: een dal des doodsbinderen, overal waar je kijkt. Een massagraf.

Zoals ze vandaag de dag op de bodem van de Middellandse zee liggen: stukjes schedel, en botten van al die bootvluchtelingen, of in Nigeria, door Boko Haram gemartelde mensen. Ezechiël moet er omheen trekken. Om al die dorre binders. Verschrompelde botjes, dat wat van een mens overblijft als het leven er uit is. Hij moet er om heen trekken, wel twee, drie keer moet hij er om heen trekken. Om te zien wat daar is. Dat betekent wat. Dat het met zoveel nadruk gezegd wordt. Dat hij er omheen moet trekken en nog eens. De verteller gebruikt niet voor niets hetzelfde woord als dat gebruikt wordt voor het *doortrekken* door de Schelfzee. Hij moet er doorheen. Hij mag er niet aan voorbijgaan. Hij moet het zien. Onder ogen komen. Ook dat wat niet om aan te zien is. Wat je liever bedekt, wegstopt

omdat het verschrikkelijk is, te zwaar om onder ogen te komen: je pijn, je teleurstelling, je boosheid. Wat je dor en dood maakt, van binnen. Pas dan, als hij het echt wil zien, zich daarmee inlaat, en het niet onder het tapijt veegt, kan hij een woord spreken dat er toe doet, kan de Geest door hem heen gaan. Kan hij een woord spreken, dat *leven* geeft, een woord waardoor dat dorre volk om hem heen, die mensen met hun leegte en gemis weer op hun benen worden gezet.

“Wat denk je Ezechiël? Kunnen deze dorre beenderen herleven?”

Wat is dat nou voor een vreemde vraag die hier wordt gesteld? Heel wijs zegt Ezechiël: *Heer, Gij weet het*. Hij durft niet te zeggen dat het nooit meer wat worden kan met de mensen, hun leven in deze wereld, maar helemaal de hoop opgeven, dat wil hij evenmin. Ezechiël beseft dat hij te maken heeft met Een die ziet waar wij niet zien, die hoort waar wij niet kunnen luisteren, spreekt waar wij stomgeslagen zijn, doet, waar wij ontdaan zijn. ‘Gij weet het’ zegt hij daarom. Alsof hij zich er in oefent: open te gaan voor dat wat op hem afkomt, hem gegeven wordt: Adem, levenskracht van God. Want met dit antwoord *krijgt* Ezechiël de Geest. Hij krijgt de kracht om te spreken. Te profeteren. Het onmogelijke te doen, Tot die dorre doodsbenderen zeggen: Hoor toch het woord van de Heer. Hij gaat Woorden van Leven delen...Woord voor Woord moet hij ze spellen. Ik zal spieren op u leggen en vlees, je zult een nieuwe huid krijgen. En dan het mooiste van alles: *Ik zal jullie adem geven, zodat jullie weer tot leven komen!* Je ziet het voor je, als met die blaasbloemen langs de kant van de weg. Als je flink uitademt, blazen de zaadjes overal heen en na een paar weken groeien ze uit tot vrolijke gele bloemen in het veld.

Willen we dat deze woorden werkelijk bij ons doordringen, dat ze betekenis krijgen in ons leven, dan moeten we ze herhalen. Tijd nemen om ze te overwegen. Ons inspannen om te verstaan waar het om gaat. Want dat zit verpakt in taal, in beelden. Om ze te leren verstaan mogen we ze op onszelf betrekken, in ons verlangen, in onze angst, in onze leegte, uitspreken: *ik zal jou adem geven, zodat je weer tot leven komt!*

Wij denken altijd dat we naar de dood toeleven. Alsof ons leven chronologisch verloopt: In een interview met een jonge geslaagde zakenman las ik: ik zie het leven als een trechter. Ik ben nu dertig, vanaf nu moet het alleen maar beter worden, straks ben ik veertig, en ik word tachtig, negentig of misschien wel honderd, en dan ga ik dood. Deze dingen wil ik in ieder geval gedaan hebben en bereikt..dan heb ik geleefd!

In de bijbel klinkt juist ten opzichte van dat beeld een duidelijke tegenstem: het leven is niet als een trechter. Het klopt niet dat het steeds maar ‘beter’ wordt. Dat je het maken kunt of moet.

Leven verloopt niet chronologisch, lineair of volgens een bepaald stappenplan.

Leven, dat is vallen en opstaan, lukken en mislukken, ontmoeten en je eigen weg gaan. In de Bijbel gaat de weg van een mens dan ook precies andersom: niet van begin naar einde, van leven naar dood, maar van van dood naar leven. Niet eenmaal maar keer op keer, want steeds opnieuw kan het gebeuren dat een mens wel ademhaalt, maar niet echt leeft. Steeds opnieuw kan het dood, dor, worden in je bestaan en steeds opnieuw wordt je geroepen, getrokken naar die bronnen van levend water. Van dood naar leven, dat is het leven als een Paasweg...van Goede Vrijdag naar Pasen, van ballingschap naar bevrijding, van angstland naar beloofd goed land. En in de Paaskerk laten we ons door dat verhaal inspireren. Dat verhaal van dood naar leven. Heel concreet kan dat worden, in ons eigen leven, door net zoals Ezechiël om dat bezette gebied in onszelf, heen te trekken, er niet aan voorbij gaan; aan dat wat ons van binnen bezet houdt. Als we dat openleggen, onze (doods) angsten, ons mislukken, wat ons kwetste. Zo elkaar nabij te zijn: bemoedigend, troostend, kritisch en eerlijk, niet omdat we het zo goed weten voor een ander, maar omdat we geloven dat twee meer zien dan een, en niemand in zijn eentje stuk moet lopen op een doodlopende weg. Samen...om tijdig om te kunnen keren. Van dood naar leven, zoals de paasweg. Keer op keer. De profeet, Ezechiël en al die anderen laten zien dat wij mensen zelf er allerlei goden op na houden. De één is verslaafd aan zijn wagen, de ander aan voetbal, weer een ander aan zijn hypotheek aan erkenning of gezwoeg voor bonus of pensioen, of aan de ranglijstjes waar hij in probeert voor te komen. Ja, ieder heeft wel zo zijn eigen godje. En die goden zijn het niet per se die jou op een levensspoor zetten. Eerder een doodlopend spoor. Je moet er soms van bevrijd worden. Daar gaat het over in de bijbel, over dat heilige gebeuren, over die stem, die je aan spreekt die je wegroept van die doodlopende weg. ‘Ik zal jullie mijn adem geven’, dat zegt God vanmorgen ook tegen u, tegen jou tegen mij, Dat wij opengaan en haar mogen ontvangen: Geest van God, zo vol van liefde. Sterk en Trouw.

In naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.